

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

อาชญากรรมเป็นสภาวะปกติของสังคมทุกสังคม สังคมโดยการบัญญัติกฎหมายได้ก่อให้เกิดการจำแนกพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมและที่ไม่ใช่อาชญากรรม ซึ่งทั้งสองประเภทพฤติกรรมจัดเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนด้วยเหตุผล สังคมที่ปราศจากอาชญากรรมย่อมไกลเกินกว่ากำลังมนุษย์ส่วนใหญ่จะก้าวไปถึง แต่สังคมที่เต็มไปด้วยอาชญากรรมย่อมทำลายคุณค่าของความเป็นมนุษย์ อาชญากรรมภายในระดับที่ยอมรับได้คือสิ่งที่พึงปรารถนา รวมทั้งเป็นผลที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อันสืบเนื่องมาจากความสลับซับซ้อนของสังคมและสิทธิเสรีภาพของบุคคล อาชญากรรมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีพลวัตในสังคมโดยเฉพาะเสรีนิยมแลกเปลี่ยนให้ได้มาซึ่งอิสระเสรีภาพ

อาชญากรรมเป็นสิ่งที่มิได้อยู่เป็นประจำในสังคม ตั้งแต่ในสมัยโบราณเท่าที่ปรากฏหลักฐานอาชญากรรม คือ อาการที่ แสดง ถึง ความไม่ สมบูรณ์ (Imperfection) และความบกพร่อง (Deficiencies) ของระเบียบสังคม

มนุษย์เราอยู่ร่วมกันประกอบเป็นสังคม และเมื่อมีการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมก็จำเป็นต้องมีระเบียบของสังคมนั้น ระเบียบของสังคมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งหากขาดไปเสียสังคมนั้นก็จะเป็นความยุ่งยากโดยปกติสุขไม่ได้ เพราะความต้องการของแต่ละบุคคลย่อมที่จะเป็นมูลเหตุจูงใจให้แต่ละคนนั้นประพฤติการต่างๆ ทั้งที่สมควรและไม่สมควร หรืออาจเป็นการกระทบกระเทือนถึงสวัสดิภาพและสิทธิของผู้อื่น โดยไม่มีสิ่งใดที่จะยับยั้งความปรารถนาของผู้นั้นได้ ฉะนั้น สมาชิกของสังคมนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างระเบียบของสังคมขึ้น เพื่อที่จะกำหนดขอบเขตความประพฤติและการกระทำของสมาชิกแห่งสังคมไว้เพื่อประโยชน์สุข และเพื่อสวัสดิภาพของส่วนรวม ข้อกำหนดขอบเขตความประพฤติและการกระทำต่างๆ ของสมาชิกในสังคมนั้น ในขั้นแรกก็ได้เริ่มมีขึ้นอย่างไม่เป็นทางการและไม่รัดกุม เช่น ประเพณีที่เกิดขึ้นในระยะแรกๆ ซึ่งต่อมาปฏิบัติตามกันนานเข้าก็กลายเป็นข้อบังคับความประพฤติที่แน่นอนรัดกุมเข้า ถ้ามีการฝ่าฝืน ผู้ที่ฝ่าฝืนก็จะได้รับการดำเนินคดีเตียน หรือตักเตือนโทษ แต่ถ้าเป็นการฝ่าฝืนที่ร้ายแรงก็อาจถูกลงโทษอย่างอื่น เช่น ถูกตัดจากการคบหาสมาคมหรือถูกไล่ออกไปจากสังคมนั้นก็ได้

ด้วยเหตุที่กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นเมืองหลวง ซึ่งเป็นศูนย์กลางความเจริญเติบโตของประเทศในทุกๆ ด้าน จึงมีลักษณะแตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ของประเทศไม่ว่าจะเป็นสภาพพื้นที่ ความแออัดของประชากร ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจ ทางสังคม ทางการเมือง และ

สภาวะจิตใจของคนในสังคม อันเป็นผลให้ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวกรุงเทพมหานคร ซึ่งก็แตกต่างไปจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับเมืองอื่นๆ โดยจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ประกอบกับในช่วงเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีประชาชนชาวชนบทจำนวนมากที่ทำการอพยพตัวเองและครอบครัวเข้ามาประกอบอาชีพอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้การขยายตัวของชุมชนใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะบริเวณชานเมืองเดิมเป็นที่ว่างเปล่านั้น ในปัจจุบันเกิดเป็นหมู่บ้านจัดสรร อาคารร้านค้า และแหล่งธุรกิจขึ้นมา อยู่กระจัดกระจายอยู่โดยทั่วไป การเพิ่มจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครนี้ทำให้เกิดความแออัดในด้านที่อยู่อาศัย และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมอย่างมาก โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม และปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนซึ่งถือว่าเป็นภารกิจของกรมตำรวจโดยมีกองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ประกอบกับจะต้องมีการพัฒนาองค์กรและเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อที่จะสามารถรองรับกับสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต

การจัดรูปแบบของผังเมืองและผังชุมชน จะส่งผลโดยตรงต่อการเกิดอาชญากรรมในประเภทต่างๆ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองนั้นมีผลต่ออาชญากรรมทุกประเภท ทั้งในจำนวนและความถี่ในการเกิดคดี สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่พักอาศัยในชุมชนเมือง จะก่อให้เกิดอาชญากรรมแตกต่างกันไปตามความหนาแน่น ลักษณะของประชากรในพื้นที่ รวมถึงลักษณะการใช้ที่ดินในเมืองที่ทำให้อาชญากรรมอาศัยช่องโอกาสในการกระทำผิด และโอกาสที่มากขึ้นแตกต่างกันด้วย จากการวิจัยของ ร.ต.ท.ญาณพลฯ พบว่าอาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น และอาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าในแถบชานเมือง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและลักษณะของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแต่ละประเภท ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพื้นที่ที่อยู่ในแถบชานเมืองของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการศึกษาการเกิดอาชญากรรมพบว่าอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดผลต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน ส่วนใหญ่จะเกิดในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินทางด้านที่อยู่อาศัยและพื้นที่ว่าง ซึ่งพื้นที่ศึกษาจะเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินทางด้านที่อยู่อาศัยและพื้นที่ว่าง ทำให้การศึกษาวิจัยสามารถนำไปวิเคราะห์หาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีประเภทการใช้ที่ดินที่คล้ายคลึงกันได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะสภาพของพื้นที่ศึกษาทางด้านสังคม และลักษณะอาชญากรรมที่เกิดขึ้น

2. เพื่อศึกษาปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเวลา สถานที่ การใช้ที่ดิน และประเภทของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา
4. เพื่อเสนอแนวทางในการวางแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้น

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานสำหรับงานวิจัยครั้งนี้คือการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ของพื้นที่ย่อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะของประเภทของการเกิดอาชญากรรม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้จะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับลักษณะการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ในเขตพื้นที่ศึกษาผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาออกเป็นส่วนตัวดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการศึกษาคือเป็นเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลหนองแขม สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ

2. ขอบเขตเวลาของสถิติอาชญากรรมที่นำมาศึกษา

จะใช้ระยะเวลาการศึกษาของข้อมูลสถิติการเกิดอาชญากรรมในรอบ 6 ปี โดยเริ่มนับจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2533 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2538

3. ประเภทของอาชญากรรมที่นำมาศึกษา

ทำการศึกษาประเภทคดีอาชญากรรมต่างๆ ซึ่งได้บัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2500 โดยพิจารณาจากสถิติคดีอาญาที่มีสถานที่เกิดเหตุเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเป็นคดีที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในพื้นที่ศึกษาซึ่งจะทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาคดีในฐานความผิดต่อไปนี้

3.1 ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น

3.2 ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย

- 3.3 ความผิดฐานลักทรัพย์ทั่วไป
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์จักรยานยนต์
- 3.5 ความผิดฐานลักทรัพย์
- 3.6 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา
- 3.7 ความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด

1.5 วิธีการศึกษา

1. ศึกษาจากข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมไว้ ได้แก่ประวัติความเป็นมาของพื้นที่ศึกษา ลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลทางด้านประชากร สังคม ตลอดจนจำนวนและประเภทของ อาชญากรรมที่เกิดขึ้น
2. ศึกษาจากสภาพพื้นที่ศึกษาโดยการเดินสำรวจ และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับ ประเภทการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษา
4. การนำเสนอผลการศึกษาโดยจะอยู่ในรูปการพรรณนา การใช้แผนที่ แผนภูมิ และ ตาราง เพื่อประกอบการอธิบาย

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดคดีอาชญากรรมกับลักษณะการใช้ที่ดิน ประเภทต่างๆ
2. ทำให้ทราบแนวทางเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อลดการเกิด อาชญากรรมและใช้เป็นแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม
3. นำผลที่ได้จากการศึกษาประกอบการพิจารณาวางแผน ออกแบบเมืองหรือชุมชน